

SUAUGUSIŲJŲ GYVENSENOS TYRIMO DUOMENYS

2018 m. kovo–gegužės mėn. atliktas pirmasis savivaldybių suaugusių gyventojų gyvenamosios tyrimas. Tyrime dalyvavo 24 889 (18 metų ir vyresni) asmenys iš 60 savivaldybių, kuriose formuotos reprezentatyvios imtys, atsižvelgiant į gyventojų skaičių, pasiskirstymą pagal lytį ir gyvenamąją vietovę. Apklausas vykdė savivaldybių visuomenės sveikatos biurai.

Utenos rajone apklausta 418 respondentų, iš jų 187 (44,7 proc.) vyrai ir 231 (55,3 proc.) moteris, 112 (26,8 proc.) kaimo, 24 (5,7 proc.) miestelio ir 282 (67,5 proc.) miesto gyventojai. Tyrime dalyvavo 18 metų ir vyresni Utenos rajono gyventojai.

Tyrimo rezultatai pristatomi pagal 16 suaugusiųjų gyvenamosios stebėsenos rodiklių, patvirtintų 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-1407 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11. d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo.

Rodikliai suskirstyti į 3 grupes:

- gyvenimo kokybės, sveikatos būklės, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika, bendravimas;
- sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas, daržovių, vaisių, druskos vartojimas);
- rizikingas elgesys (tabako, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholio vartojimas, narkotinių medžiagų vartojimas).

1 lentelė

Utenos rajono savivaldybės suaugusiųjų gyvenamosios rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės rodiklio reikšmė	Lietuvos rodiklio reikšmė	Santykis savivaldybė /Lietuva
1.Gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika, bendravimas			
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ir labai gerą, dalis (proc.)	67,5	61,8	1,1
Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis (proc.)	60,7	58,1	1,0
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ir labai laimingi, dalis (proc.)	54,2	58,1	0,9
Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas labiau nei anksčiau, dalis (proc.)	15,9	16,6	0,9
Dalis suaugusiųjų, kurie bent kelis kartus per mėnesį bendrauja su šeimos nariais (proc.)	96,4	94,2	1,0
Dalis suaugusiųjų, kurie bent kelis kartus per mėnesį bendrauja su giminaičiais (proc.)	80,9	77,2	1,0
Dalis suaugusiųjų, kurie bent kelis kartus per mėnesį	88,2	83,5	1,1

bendrauja su draugais (proc.)			
2. Fizinis aktyvumas ir mitybos įpročiai			
Suaugusiųjų, kurie užsiima aktyvia fizine veikla bent po 30 min.5 dienas per savaitę ar dažniau, dalis (proc.)	40,1	40,5	1,0
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neįskaitant bulvių), dalis (proc.)	46,6	42,0	1,1
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius, dalis (proc.)	41,2	34,7	1,2
Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis (proc.)	49,0	43,8	1,1
3. Rizikingas elgesys			
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)	16,1	17,3	0,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes, dalis (proc.)	0,0	1,1	-
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	1,4	1,5	0,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	26,1	22,0	1,2
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	19,1	15,7	1,2
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	0,8	2,1	0,4
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	1,8	3,2	0,6

Iš 1 lentelės pateiktų rodiklių matyti, kad Utenos rajono gyventojų gyvenimo kokybės, sveikatos būklės, bendravimo su šeimos nariais, artimaisiais ir draugais vertinimas yra geresnis už Lietuvos vidurkį.

Utenos rajono gyventojų fizinio aktyvumo vertinimas atitinka Lietuvos vidurkį, o mitybos įpročių vertinimas, geresnis už Lietuvos vidurkį.

Tyrimas parodė gana aukštus sveikatai rizikingo elgesio rodiklius: 17,3 proc. respondentų Lietuvoje nurodė, kad per paskutines 30 d. kasdien rūkė tabako gaminius, o 22,0 proc. – kartą per savaitę ir dažniau vartojo alkoholinius gėrimus. Utenos rajone šie rodikliai pasiskirstė atitinkamai 16,1 proc. ir 26,1 proc. ir pastarasis rodiklis viršijo Lietuvos vidurkį. Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo narkotines medžiagas, rodiklis buvo per pusę mažesnis už Lietuvos. Atsakymo nenurodė nei vienas apklaustasis, kuris per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes.